

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на гл. асистент Георги Василев Драганов – преподавател в катедра „Мениджмънт и история на спорта” на НСА „Васил Левски”, за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”

Научна специалност – „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”.

Тема: „Систематология на работническия спорт в Република България в съвременните социално-икономически условия”.

Научен ръководител: проф. Бисер Максимов Цолов, дн

Рецензент: проф. Петър Александров Банков, доктор

1. Биографични данни и квалификация на докторанта

Докторантът Георги Василев Драганов е роден на 02.08.1977 г. в гр. Чирпан. Последователно завършва: Техникум по строителство – гр. Стара Загора (1996); ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” – ОКС „Бакалавър”, специалност „Учител по физическо възпитание” (2002); ОКС „Магистър” – специалност „Спортен мениджмънт” в НСА „Васил Левски”.

Професионалната трудова дейност в периода от 2005 г. досега включва: асистент, ст. асистент и гл. асистент по управление на спорта. Преподавателска и практическа работа – по управление на спорта със студенти в редовно и задочно обучение от ОКС „Бакалавър” (вкл. мениджмънт; маркетинг; разработка на програми и проекти; практики). Осъществява програмна и консултативна дейност: по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” към МОМН; Център за следдипломна квалификация на НСА „Васил Левски” - маркетинг мениджър; функционален експерт на програмата на Треньорския факултет към НСА „Васил Левски”.

2. Характеристика и приноси на дисертационния труд

Актуалността, значимостта и възможностите за приложение на резултатите от дисертационния труд имат за основа: динамичните

политически, икономически и социални промени след 1990 г. в Република България. Тяхното влияние върху управлението и развитието на работнически спорт (вкл.: политика; стратегия; програма; структура и функции на държавните, обществените и частните институции и организации; ресурсното осигуряване) следва да бъде обект на теоретични и научно-приложни изследвания.

Към днешна дата е налице принципно ключовият въпрос: „Какво е актуалното и какво ще бъде в перспектива управлението на работническия спорт в България?” Очаква се чрез приложението на подходи и методи на научно изследване дисертационният труд да формира позиция и да предостави отговор на този въпрос.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е разработен в обем от 166 стандартни страници. Включва взаимосвързани четири глави: Постановка на проблема; Методология на изследването; Анализ на резултатите; Изводи и препоръки. Представени са 13 таблици; 92 фигури; приложение (анкетна карта за участници във Вторите световни работнически игри – КК „Албена” (2007 г.). Библиографията на труда включва ползвани 132 литературни и документални източника. От тях на кирилица – 88, на латиница – 44, интернет сайтове – 6. Съотношението между обема на първа и трета глава на труда е 75:61 %.

Целта на изследването е върху основата на систематологичния анализ да се проучат, дефинират и научно да се обосноват възможностите за усъвършенстване управлението на работническия спорт в Република България в съвременните социално-икономически условия. За изпълнението на целта правилно са формулирани пет взаимосвързани задачи.

Обект на изследването са субекти: работодатели – 76; работници и служещи – 307 (164 българи и 143 чужденци – граждани на Русия,

Франция, Мексико, Беларус, Бразилия и Хърватска); обществени спортни организации; частни формирования; потребители на спортни услуги с отношение към управлението и развитието на работническия спорт.

Целесъобразно в научния инструментариум на изследването са ползвани методите: теоретичен анализ на специализирани литературни източници; структурен контент анализ; анкетно проучване с проектирани 42 показателя; включено е наблюдение (наблюдение чрез участие); структурирано интервю; SWOT анализ; изследване на отделни случаи (Case Study); моделиране; математико-статистически методи; интернет проучване.

По отделни части на дисертационния труд с първи автор Георги Драганов са представени 4 публикации. От тях 3 в НМС „Спорт и наука”. Докторантът е участвал с доклад в Петия международен научен конгрес „Спорт, стрес, адаптация” (2010 г.). Публикациите са свързани с изследвания на социологически, управленски и маркетингови аспекти на работническия спорт в страната.

Авторефератът в синтезиран вид отразява коректно и е в съответствие със структурата и съдържанието на дисертационния труд.

При анализа на методологията, структурата, съдържанието и постигнатите резултати от изследванията, вкл. в дисертационния труд, се очертават някои основни научни и практически приноси с първостепенно значение.

Първо. В глава първа на дисертационния труд – Постановка на проблема, е направен сполучлив опит за създаване на нова теория на управлението на работническия спорт в България чрез: прилагане на систематологията като подход и метод за управление на работническия спорт; диагностичен анализ на управлението на работническия спорт като подсистема на националната система „Физическо възпитание и спорт”;

проектиране на по-съвършен иновационен модел, който предлага докторанта – „Системата на спорта сред работещите” (фиг. 5) взаимодействие между основни елементи, йерархически нива, социално-икономически ползи; формулиране на социалните функции на работническия спорт и социалната ангажираност на държавата; анализ на концепции на държави за корпоративна социална отговорност – законодателни и правно-нормативни уредби; анализ на социалната значимост на работническия спорт; анализ на социално-демографската структура на страната, вкл.: трудова заетост на населението в обществен и частния сектор; рисковите фактори (тютюнопушенето, употребата на алкохол, двигателния инактивитет) за здравето на хората; ретроспективен и диагностичен анализ на основни характеристики на управлението на работническия спорт (структура, функции, дейности, спортни събития).

В тази връзка е и проектираният „Модел на между-институционално взаимодействие за развитието на работническия спорт” (вкл. структура на субектите – държавни, обществени, частни) – фиг. 92.

Проучени и анализирани са компетентно теоретични с практическо значение аспекти на управлението на работническия спорт. Те предоставят съвременни знания с предназначение на алтернативи за бъдещото усъвършенстване на управлението и развитието на работническия спорт в социално-икономическите условия на Р. България.

Второ. Принос за теорията на управлението на работническия спорт е проектираното и проведено изследване на спортологичните интереси и потребности на работещи в България и други страни. Предоставена е информация за: спортната активност на работещите в съответствие със спецификата на трудовата им дейност в частни, държавни и неправителствени сектори; самооценка на здравословното състояние и работоспособността по основни показатели; позицията на работодателите

и синдикалните организации по отношение на предоставяне на възможности за привличане и включване на работещите във форми на спортна активност в условията на трудова заетост и в свободното време. Проектиран е информационен модел за приложение на социална политика в работническия спорт (фиг. 2)

Трето. Актуално с непреходно значение на фактор и принос е проектираната теоретична рамка с практическа насоченост за социална ангажираност на бизнеса (работодателите) през призмата на кооперативната социална отговорност в управлението и развитието на работническия спорт. В структурата на социалната ангажираност са включени общо 21 основни елемента (функции) на работодателите (организационни, социални, здравни, управленски, ресурсни, партньорски, програмно-методически) като алтернативи на осигуряване за спортна активност на работещите (табл. 11). В тази връзка е и оригиналната като структура и съдържание рамка на елементи – основни ползи и техните проявления за работодателите (табл. 12).

Посочените теоретични приноси са достатъчни за положителна оценка на качествата на дисертационния труд на гл. асистент Георги Драганов. Те са илюстрация на неговата на добро ниво научна подготовка по управлението на работническия спорт – теория и практика.

По-голямата част от направените на вътрешната защита на дисертационния труд бележки, пропуски и препоръки са отразени в окончателния му вариант. Налице е пропуск, който не омаловажава качеството и приносите на труда. Това е сравнително ограниченото представяне на обществената система – синдикални и спортни организации: федерации, асоциации, клубове и други обединения, по отношение на тяхната структура и функции на различните равнища на управлението на работнически спорт в Република България. Обществената

система има ключово значение за устойчива реализация на веригата „публично–частно–обществено партньорство” в развитието на работническия спорт в страната.

Поставям на вниманието на докторанта един принципно важен въпрос: „Каква технология и какви механизми следва да се приложат за ефективно внедряване на резултатите от дисертационния труд?”

3. Заключение

Положително ми е впечатлението и оценката за прогресивното професионално израстване на гл. асистент Георги Драганов в педагогическата, научната и обществената дейност. Това е процес след получаване на ОКС „Магистър”. Проявява стремеж към създаване на устойчиви отношения със специалисти в държавни и обществени институции и организации. Ползва се с авторитет и уважение сред колегите в катедрата и в Академията.

Процедурата по образователната и научна подготовка на докторанта, разработката и представянето на дисертационния труд за публична защита са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в НСА „Васил Левски”.

Въз основа на гореизложеното имам необходимите основания с убеденост да предложа на членовете на Научното жури да оценят положително качествата на дисертационния труд и да присъдят на гл. асистент Георги Василев Драганов образователната и научна степен „Доктор”.

29 април, 2013 г.

София

Рецензент:

/проф. Петър Александров Банков, доктор/

